

IN DIT NUMMER

- 62. Voorwoord.
- 63. Activiteiten.
- 64. Lidmaatschap 2009 – Jaarboek 2008.
- 65. Telecommunicatie (3).
- 70. Johannes Wendt – een Duitse veteraan.
- 73. Maritime wandeling – Boottocht.
- 74. Panamasluizen – een Oostends verhaal.
- 78. Wat een gids lei(ij)den kan.
- 80. Mijmeringen Caesar Gezelle

Norbert.Slambrouck
Redactie
Redactie
Etienne.Pitteljon
Luc.Dupon
Marc Loy / Michel Seeger
Marc Loy
Marcel Leeuwerck
Johan van Iseghem

STEUNENDE LEDEN

Danneel Guido	Romano Silvio
Van Audekerke Paula	Vigne André
Wouters Julius	Perdaens André
Versluys Willy	

PETIT NICE

Restaurant
Albert 1 Promenade 62b
8400 Oostende
Tel; 059/ 80.39.28
Fax; 059/ 80.96.44
Email; info@petitnice.be

Kom genieten van de ondergaande zon op het mooiste en meest zonnige plekje van de zeedijk “ petit nice ”.

Een overheerlijke lunch met marktverse produkten of een diner bij kaarslicht, pure culinaire verwennerij.

Meesterkok Jacques Ghaye voert je mee op de golven van hoogstaand culinair genot met zijn menu van kreeft.

Diederik en Sabine heten u welkom in hun restaurant met vernieuwd kader en laten u graag mee genieten van hun grote passie.

Driemaandelijks blad van de Oostendse
GIDSENKRING LANGE NELLE vzw.
20ste jaargang
Nr 4- oct-nov-dec 2008 .

Colofon

Eindredactie en correspondentie
Etienne Pitteljon
etienne.pitteljon@telenet.be

Redactieleden:

Dirk Beirens, Annie Storme, Etienne Pitteljon
Marcel Leeuwerck, Piet Daman,
Jeannine Laplasse.

Verantwoordelijke uitgever:

Etienne Pitteljon
Leopoldaan 179
8430 Middelkerke

De medewerkers aan dit blad zijn zelf
verantwoordelijk voor de door hen
getekende bijdragen.
Overname mag mits bronvermelding.

Vormgeving: E.Pitteljon
Voorzitter: Norbert Slambrouck

Dispatching:

Tel/Fax; 059 / 807.381
e-mail: lange_nel@hotmail.com

Rekeningnummer: Gidsenkring
Lange Nelle vzw
380-0049184-76

Lid wordt u voor 15€ per jaar.
Buitenland: 20€
Gezinskaart: 25€
Steunend lid: vanaf 25€

Gidsenlokaal: Spaans Huisje
Christinastraat, 67 Oostende

Voorwoord

*Wind, zo kan je onze zomer samenvatten.
't Nazomeren deed goed.
Tevreden zijn is ook een kunst.*

*Nu duldt de stad het jaarlijkse kermis-
gebeuren.
Straks of ook al nu, slaat het
Halloweenspektakel toe.
Om nog te zwijgen van de heilige van 6
december die al om de hoek loert.
Waar is de kerstman?*

Onthaasten... het niet makkelijk.

*Leren genieten van elke dag vraagt
bijna een inspanning, tenminste als
je je eigen keuze maakt en je je verzet
tegen wat opgedrongen wordt.*

*Durven genieten van wat zo mooi en zo
goed is en zo nabij.
Het wordt je niet altijd aangeboden,
leer het ontdekken en grijp het.*

*We wensen iedereen dat het lukt,
dan worden het geen wensen voor een
nieuw jaar, maar wensen voor elke
nieuwe dag van het jaar.*

*2009 kan ons naast een goede
gezondheid, heel veel levensvreugde
schenken en nog veel meer...
Een echt nieuw jaar in alle betekenis-
sen.
Een gelukkig nieuw jaar.*

De voorzitter

ACTIVITEITENKALENDER

Wegens het beperkt aantal plaatsen in het Spaans huisje is het, voor de activiteiten die er plaats vinden, aangeraden uw aanwezigheid te bevestigen op het nummer 0497 / 459.483

Zaterdag 22 november om 13u30 – Bezoek Bioscoop complex Kinopolis –
Verzamelen balie ticketing
Deelnamebijdrage: 2,5€ - Beperkt aantal plaatsen - Inschrijven 0497/459.483

Vrijdag 5 december om 20u00 Spaans Huisje - Voordracht door MrEdw.Vyvey
Voorgeschiedenis, aanleg en verpachting van de Plassendalevaart.

*De kalender voor 2009 is in volle voorbereiding en wordt iets om zeker naar uit te kijken want de gidsenkring viert in 2009 haar.....**20jarig bestaan.***

Wij doen een oproep naar alle leden die in het bezit zijn van artikelen, foto's e.a omtrent het reilen en zeilen van onze vereniging.

Deze documenten kunnen (onder gesloten omslag met vermelding van naam, adres van ontleener) bezorgd worden aan onze dispatching - Reizen Azuriet - Kastanjelaan, 3 te Oostende.

Wij bezorgen deze documenten dan zo spoedig mogelijk terug aan de afzender.

MORDAN

NATUURVLEES DOBBELAERE
Christinastraat 69 - 8400 OOSTENDE

Tel. 059/50 52 45 - Fax: 059/50 07 85

e-mail: denatuurwinkelmordan@skynet.be

(400 m² verkoopsruimte)

Openingsuren: 9.00 H. - 18.30 H.

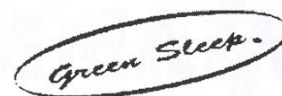
Ook op zaterdag. Zondag gesloten

*De Natuurlijkste
zaak van de kust!*

**GREEN
SLEEP**

**100% "NATUURLIJK"
SLAAPCOMFORT**
(200 m² toonzaal, 1e verdieping)

Dieetvoeding, VERSE natuur-, vegetarische en biologische voeding.

Hormonenvrij vlees (vzw. Plattelandsontwikkeling)

Voedingssupplementen en sportvoeding. Natuurlijke cosmetica.

150 kruidenpreparaten uit eigen labo!

DESKUNDIG ADVIES VAN 4 PARAMEDICI EN HERBORIST

LIDMAATSCHAP 2009

Het lidmaatschap 2009 gaat in op 1 januari 2009 en houdt in: ons driemaandelijks gidsenblad met activiteitenkalender, wetenswaardigheden, luchtige en wetenschappelijke bijdragen en deelname (aan verminderde prijs) aan onze voordrachten, bezoeken, wandelingen en uitstappen.

Als extra krijgt u het jaarboek 2009

Het lidmaatschap voor 2009 bedraagt:

- gewoon lid: 15 euro. (voor buitenland 20 euro)
- gezinskaart: 20 euro.
- steunend lid: vanaf 25 euro.

Dit kan worden overgeschreven met behulp van ingesloten formulier op bankrekening 380-0049184-76 van de Gidsenkring Lange Nelle Oostende vzw, Christinastraat, 67 Oostende

Om administratieve redenen ontvangen wij uw lidgeld liefst vóór 31 december 2008.

Indien het adres van de bestemming verschillend is van het adres van de opdrachtgever , gelieve dan dit adres te vermelden in de mededeling. De gezinskaart en steunende leden kunnen met 2 personen deelnemen aan de verscheidene activiteiten.

Wij hopen dat de inhoud van ons blad in 2008 aan uw wensen heeft voldaan en hopen u terug als lid in 2009 te mogen verwelkomen.

Het bestuur

JAARBOEK 2008 **WEST-VLAAMSE GIDSENKRINGEN**

Het Jaarboek 2008 van de West-Vlaamse Gidsenkringen

“ West-Vlaanderen na Den Grooten Oorlog “

kunnen de leden, op vertoon van hun lidkaart 2008, bekomen bij Azuriet Reizen-Kastanjelaan, 3 te Oostende.

Het boek kan ook, mits voorafbetaling van 2,5€ op rekening nummer 380-0049184-76

t.n.v. Gidsenkring Lange Nelle vzw, met vermelding Jaarboek 2008, opgestuurd worden.

TELECOMMUNICATIE VAN TAMDAM NAAR.....(3)

Etienne Pitteljon

Telefonie

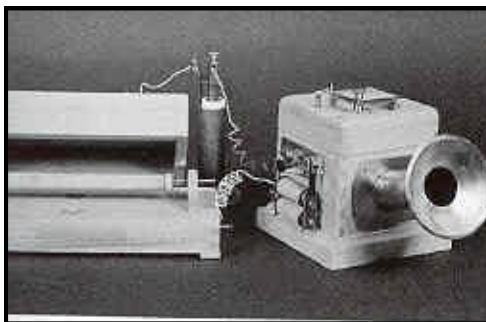

Door de opkomst van de telegraaf konden mensen over de hele wereld direct berichten naar elkaar sturen.

Maar de telegraaf was slechts een begin. Nog geen veertig jaar daarna moest de telegraaf het veld ruimen voor een uitvinding die de menselijke stem over grote afstanden vervoerde.

Het was Charles Bourseul, geboren in Brussel in 1829, die in 1854 in een artikel, vermoedelijk als eerste, een relatief realistisch voorstel formuleerde om de stem op een elektromagnetische manier over te brengen.

De eerste concrete elektrische overbrenging van klanken kan worden toegeschreven aan de Duitser Johann Philipp Reis (1834-1874) in 1861, die zijn toestel trouwens de naam "telephon" meegaf.

In de

zender werd een membraan, opgespannen bovenaan een doos, in trilling gebracht doordat via een trechter de stemgolven in de doos werden gebracht. Op het ritme van het geluid werd daardoor een contact geopend en gesloten waardoor de batterijstroom onderbroken en gesloten werd enigszins op het ritme van de geluidsgolven.

De ontvanger bestond uit een lange spoel – met daarin een breinaald !!!! – die bevestigd was bovenop een resonantiedoos. De naald trilde op het ritme van de stroom waardoor er vage klanken via de doos werden voortgebracht.

Een belangrijk persoon in de ontwikkeling van de telefonie was de Schot Alexander Graham Bell. Weliswaar geboren in 1847 in het Schotse Edinburgh, week hij met zijn ouders uit naar de States in 1871.

Bell werd professor aan de universiteit van Boston en wel in de spraakfysiologie. Hij leerde zoals zijn vader onder andere doven spreken.

In deze context deed hij een reeks experimenten en ontwikkelde hij toestelletjes om zijn gehoorgestoorde leerlingen te helpen.

Een van de eerste experimentele telefoons van Bell bestond uit drie hoofdbestanddelen.

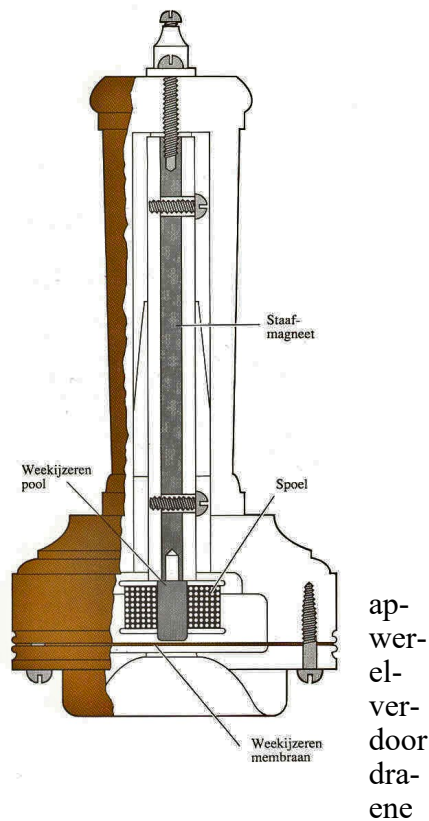
Eenzelfde apparaat werd gebruikt als zender en ontvanger.

De microtelefoon hier in dwarsnede bestond uit een staafmagneet met een ijzeren pool aan het einde, een spoel rondom deze pool en een dun metalen membraan dicht bij het uiteinde van de pool.

Wanneer het toestel als ontvanger dienst deed, veroorzaakte de stroom in de draad een toenemende of afnemende aantrekkingskracht van het magneetje op de trillingsplaat, waardoor deze ging trillen en geluid produceerde.

Wanneer het als microfoon dienst deed, veroorzaakte geluid de trilling van het plaatje, waardoor de magnetische stroom in de spoel veranderde en een spanning produ-

ceerde tussen de uiteinden van de draadspool.

Twee paraten met kaar bonden twee den. De

persoon sprak in de opening, de andere hield ze met de opening aan zijn oor. Het is wel zo dat de opgewekte stroom hier zeer zwak was zodat het toestel slechts over zeer korte afstanden gebruikt kon worden. Het toevoegen van een batterij liet een gesprek toe over enkele kilometers.

Bell was zich bewust van dit probleem en probeerde daar iets op te vinden.

Iemand moest een betere microfoon uitvinden. De Fransman Théodore du Moncel had reeds in 1857 gemerkt dat de elektrische weerstand tussen een metalen punt en een stuk koolstof veranderde met de druk wanneer men op de punt of de koolstof duwde.

In 1877-1878 stelde David Hughes zijn koolstaafmicrofoon voor.

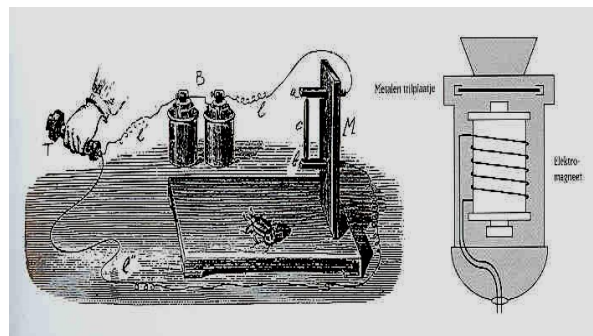
We ontmoetten hem eerder als prof. Hughes die werkte met de drukkende telegraaf met een pianoklavier als zender.

In plaats van een contact metaal-koolstof

maakte hij gebruik van koolstof-koolstofcontacten.

De weerstand van zo een contact is zeer gevoelig aan de uitgeoefende druk. Op een houten trilplaat zijn twee koolstofblokjes bevestigd met daartussen een koolstofstaafje. De uitgeoefende druk op de trilplaat laat de blokjes lichtjes bewegen en daardoor verandert de druk op het staafje, derhalve ook de elektrische weerstand en dus ook de stroom in het circuit.

De microfoon wordt gevormd door het koolstaafje c dat losjes is opgehangen tussen twee andere koolstaafjes a en b. Wanneer men tegen de houten trilplaat M

spreekt, zullen door de geluidstrillingen de staafjes a- c- b, beter of slechter contact geven: de elektrische weerstand verandert dus volgens het geluid.

De microfoon staat in serie met de lijn l – l ‘ – l’’, de batterij B en de oortelefoon T.

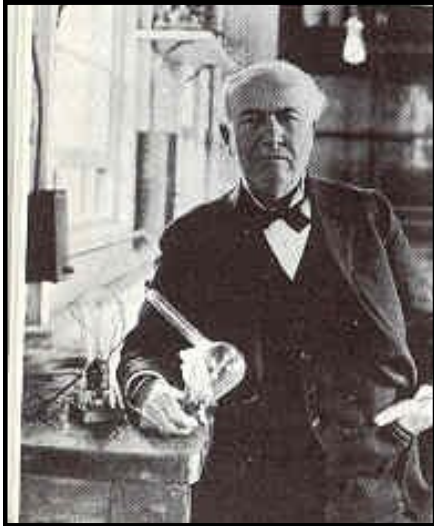
De stroom verandert dus op het ritme van het geluid. In de telefoon T gaat deze stroom door een elektromagneet, die het metalen trilplaatje meer of minder aantrekt. Aldus wordt het geluid gereproduceerd.

Hughes nam echter geen octrooi op dit systeem !!!!

De Fransman Clément Ader maakte hiervan gebruik: meerdere koolstaafjes werden hier parallel geschakeld. Gedurende een korte periode werd er ook een variante gebruikt, uitgedacht door de Belg Dejongh. De koolstaafjes liggen los op de blokjes en worden via nageltjes tegengehouden. Deze microfoon werd gebruikt in België en Frankrijk. In 1884 ontwikkelde de Belg Trophime Delville bij Bell in Antwerpen zijn microfoon die als de “Delville-microfoon” over de hele wereld werd verspreid.

Het was uiteindelijk de Amerikaan Thomas Alva Edison die voor zijn microfoon – gedeeltelijk gebaseerd op het principe van

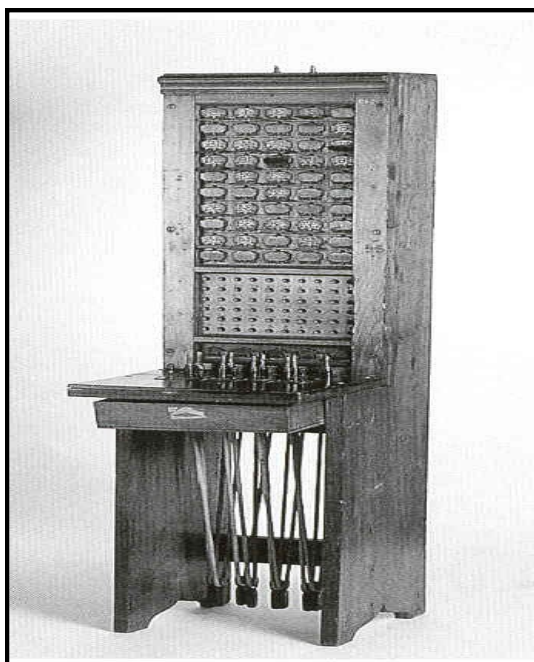
Hughes - een octrooiaanvraag indiende in april 1877.

Aan-

vankelijk waren alle verbindingen direct tussen twee posten. Met de groei van het gebruik ontstond vrij vlug de noodzaak om met meer posten in contact te kunnen komen.

Daarom werden schakelcentrales ontwor-

pen: alle lijnen werden daartoe verbonden met een centraal opgestelde operatortafel.

Men diende dan eerst een verbinding op te bouwen met de operator. Deze riep dan de bestemming op en interconnecteerde vervolgens de beide posten.

Het oproepsignaal werd bekomen door gebruik te maken van de magneto.

Deze kleine generator werd aangedreven met de hand waardoor een wisselspanning werd opgewekt die op de lijn werd gestuurd en in het centraal punt een klepje, overeenstemmend met zijn lijnnummer, deed tui-melen.

De operator (meestal een dame) verbond zich dan met de oproepende door haar eigen telefoon in te pluggen in het overeenstemmende contact. Daarop riep zij met haar magneto, de bestemming op en met een verbindingskabel met plug verbond zij dan, via ruggespraak, beide partijen.

Vanzelfsprekend poogde men al vrij vlug deze procedure te automatiseren.

In 1881 werd er al een systeem voor acht posten voorgesteld op de internationale expo van de elektriciteit.

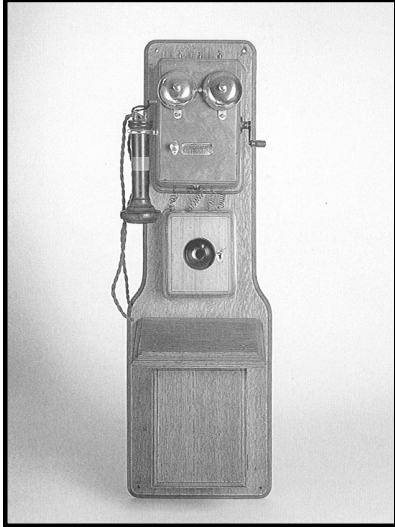
In 1889 ontwikkelde een Amerikaanse begrafenisondernemer Almon Stowger een efficiënt systeem.

Dit was naar het schijnt een reactie op het feit dat veel van de voor hem bestemde oproepen voor opdrachten door de operator naar een concurrent werden doorgeschakeld. Blijkbaar was deze operator de echtgenote van de bewuste concurrent.

Hij bewoog een octrooi voor zijn "autocommutator" in 1891 en de eerste werd officieel in dienst genomen op 3 november 1892 en bediende 75 posten. De eerste kiesschijf, die het druktoetspaneeltje verving, zag het licht in 1896.

In de herfst van 1877 dook de Bell-telefoon in Europa op. In de eerste toestellen maakte men gebruik van twee typische identieke hoorns. Ook bij ons werden er door de ingenieurs van de Belgische telegrafie proefnemingen gedaan op de lijn van Brussel naar Luik en wel via bestaande telefoonlijnen.

De eerste in België courant gebruikte telefoons werden geïmporteerd door de "International Bell Telephone Company" in 1880.

Eind 1883 waren er 711 abonneementen te Antwerpen, meer dan de

516 in Brussel, in Luik 321, in Gent 263 en in Leuven 50.

In 1896 werd heel het bestaande telefoonnet door het Bestuur der Telegrafien overgenomen.

Van dat ogenblik af nam de telefoondienst in korte tijd een grote uitbreiding over heel het land, en het aantal abonnees groeide steeds van jaar tot jaar.

Jaar	Aantal abonnees
1880	5.733
1895	9.227
1900	14.920
1905	23.292
1910	38.649
1914	54.690
1920	48.943
1925	119.153
1930	224.804
1935	245.805
1940	310.467
1945	295.584

Essentiële telefoon-elektrische stroom is.

heel in elke post is dat er elektrische gelijkstroom voorhanden

In de oudere posten was vaak een batterij-

bak een onderdeel van de post. Dat had nogal wat nadelen qua onderhoud. Het was de tijd van de netten met de lokale batterij.

Een belangrijke verbetering kwam er toen men een grote batterij opstelde in de centrale en die voor elke aangesloten post de benodigde stroom kon leveren.

Het volstond nu dat de abonnee de hoorn afhaakte om een stroomkring te sluiten, die gevoed werd vanuit de centrale.

Een andere grote verbetering kwam er met de invoering van de automatische centrales. Het eerste met een centrale batterij uitgerust net in België was dat van Brussel; het werd in 1902 in dienst gesteld en bediende 4.800 lijnen.

De eerste automatische telefooncentrale, die van Ukkel, werd in november 1922 in dienst genomen.

(wordt vervolgd)

Bronnen:

- Telegrafie, een verhaal in rechte lijn. (F.VandenBerghe)
- Telecommunicatie: Uitgeverij Corona
- Van Gebarentaal tot Satelliet: (de Lantarn)
- Media en Communicatie: The House of books.

GENIET MET AZURIET!

Reisbureau voor alle touroperators, vlieg-, trein-, bootticketten.

Waar service en dienstbaarheid geen ijdel woord is!

Torhoutsesteenweg 449
Hoek Kastanjelaan
8400 Oostende
Tel. 059 51 49 51

Openingsuren
Maandag, dinsdag, woensdag, donderdag en vrijdag: 9 tot 12 en 14 tot 18 uur.
Zaterdag: 9.30 tot 12 uur.

SCHOONMAAKBEDRIJF nv
ULTRACLEAN
opgekuist staat netjes

Dagelijks en periodiek schoonmaak van residenties, winkels, magazijnen, kantoren en andere panden.

Opfrissen en/of jaarlijkse grote schoonmaak van huizen, appartementen en de 2de particuliere bedrijven.

Opkuis van nieuwbouw of na verbouwing.

Industrieel reinigen van tapijten.

Opkuis na brand.

Meer dan 15 jaar ervaring

Corneel Heymanstraat 3 - 8400 Oostende - Industriezone 2

Tel 059 80 82 45

Fax 059 80 22 83

www.ultraclean.be

e-mail: info@ultraclean.be

Johannes Wendt

Een Duitse veteraan van de
batterij "Salzwedel-Neu"
(1940-1944)

Luc Dupon

Jaren geleden, om precies te zijn op 21 september 1996 werd ik gevraagd een Duitse groep in het domein Raversijde te gidsen. Die bestond uit een aantal wat oudere personen vergezeld van hun familie. Al snel ondervond ik dat enkele mannen de bezochte plaatsen goed kenden. Het was dan ook voor mij een aangename en interessante verrassing te vernemen dat er in deze groep 3 oorlogsveteranen waren die toen deel uitmaakten van de bemanning van deze Duitse batterij: Hugo Müller, Arwed Clar en Johannes Wendt. Met Hugo Müller en Johannes Wendt had ik na verloop van jaren zéér goede contacten. De enige nu nog levende veteraan van deze batterij is Johannes Wendt.

Johannes' dienst in de batterij begon in het voorjaar van 1943, toen hij 20 jaar was. Nu woont hij aan de rand van Aken. Van zijn oorlogsbelevissen aan onze kust herinnert hij zich de speciale lage witgekalkte huisjes en de vriendelijke bevolking. Elk jaar komt hij eens op bezoek, want voor hem heeft deze plaats een uitzonderlijke betekenis.

Links Johannes aan zijn wachtpost tijdens het bezoek van admiraal von Dönitz
Als gids is het interessant nog levende getuigen te kunnen ontmoeten. Het oorlogsverleden kwam tot leven tijdens een lang

gesprek met Johannes. Wat volgt komt uit de neerslag van ons onderhoud.

Johannes Wendt werd geboren in Rügenwalde op 27 augustus 1923. Rügenwalde was een klein vissersdorp aan de Oostzee en telde toen 700 inwoners. Zijn geboortedorp was gelegen bij Minde in Hinterpommern en werd door de Russen totaal verwoest. Na de oorlog werd de Duits-Poolse grens hertekend en dit gebied werd bij Polen geannexeerd. Over zijn dienstjaren bij de Duitse marineartillerie vertelt hij het volgende:

“In de batterij waren er 150 militairen: de batterijchef, de officieren, onderofficieren en soldaten. Het dagprogramma werd door een dienstplan geregeld. Dit omvatte: schietoefeningen, het reinigen van de kanonnen, infanteriedienst, het reinigen van de handwapens, opleiding eerste hulp en ook het reinigen van het terrein. Om 6 uur werden wij gewekt. Tot 8 uur hadden wij tijd voor het ontbijt en ook om ons klaar te maken. Van 8 tot 9 uur werden wij bijgeschoold. Om 17 uur werd de dienst afgesloten. Zondag en zaterdagmiddag waren wij vrij van dienst. De tram en het bioscoopbezoek waren gratis. Dan mocht een deel van de bemanning uitgaan maar om 22 uur werd de dag afgesloten met een plechtigheid (Zapfenstreich). In de villa Goffinet was er een secretariaat ingericht (Schreibstube), onder de leiding van een Hauptfeldwebel. Behalve het opmaken van de dagindeling, werkten de verantwoordelijken ook de verlofregeling uit en stelden ze een wachtplan op. Ook was er iemand aangesteld die de financiën regelde (Rechnungsführer). Wanneer men wacht-dienst had, duurde dit 24 uur, van 12 tot 12

uur. De wachtpost bestond uit 1 onderofficier, 1 vervanger en verder 6 soldaten. Eén van de wachtposten hield overdag voortdurend de zee in het oog. 's Nachts wandelden enkele duo's (Doppelposten) door het batterijterrein. Ook was er een officier met wachtdienst en dit voor een hele week. Dat kon een batterijofficier zijn, maar ook een Feldweibel (onderofficier). Hij moest vooral controle uitoefenen. Na de aflossing van de wacht om 12 uur hadden deze mannen vrij tot het slapen gaan. De hoofdbunker (Leitstand) en het afweergeschut (Flakgeschütz) waren dag en nacht bemand. Deze bemanningen maakten ook geen deel uit van de wachtposten.

Duitse militairen bij hun afweergeschut

Volgens het dienstplan waren er op verschillende dagen schietoefeningen met de zware kanonnen. Zo'n zwaar kanon werd bediend door 12 man onder leiding van een commandant. Iedereen had een welbepaalde taak. Maar er was ook een beurtrol, zodat

iedereen elke taak kende. De 120 mm kanonnen waren 360° verdraaibaar, zodat ze konden worden gericht naar de zee maar ook naar het land. Tijdens de maand mei 1944 werden deze kanonnen vervangen door 105 mm duikbootkanonnen. Deze kon men slechts verdraaien onder een hoek van 120°. Het beschieten van zee- en landdoelen werd vanuit de hoofdbunker geleid. Na elk schot werd de richtwaarde veranderd, als dit nodig was.

Elke militair kreeg zijn soldij in Belgisch geld uitbetaald. Het bedrag was afhankelijk van de dienstgraad. Vanaf de graad Obergefreiter werd dan nog een bedrag bijbetaald

op een thuisrekening (Heimatkonto). Dat geld kon vrij gebruikt worden. Eénmaal per maand mocht het thuisfront 50 Reichsmark opsturen.

Tweemaal per jaar gingen de soldaten met verlof voor een periode van 14 dagen, de 2 reisdagen inbegrepen. Het gebeurde ook dat men verplaatst werd naar andere batterijen. Zo werd kapitein-luitenant Haase tijdens de zomer van 1943 van de batterij Hundius verplaatst naar Noorwegen. Eénmaal per jaar werd er een batterijfeest georganiseerd. Iedereen kreeg enkele flessen bier en enkele glazen alcohol gratis. Er werd gezongen en verteld. Tijdens een batterijfeest kreeg elke militair een plaatselijk uitgegeven blad, waarin nieuwtjes van het thuisfront in woord en beeld aan bod kwamen.

Het kerstfeest werd ook niet vergeten. Telkens was er ook een mooie opgezette kerstboom. De batterijchef hield er een toespraak en iedereen dacht aan thuis. Dit was zéér aangenaam. De verhouding met de plaatselijke bevolking was zéér goed."

Chronologisch weergegeven kan Johannes Wendt zich het volgende herinneren:

Eerst stuurde men me voor een infanterieopleiding naar Aken. Vanaf januari 1942 werd ik in Oostende voor de marineartillerie bijgeschoold. Dit was waar zich nu de campus KHBO bevindt aan de zeedijk. Daarna kwam ik in de batterij Salzwedel Neu terecht en ongeveer een jaar later in de batterij Salzwedel Alt. Vervolgens deed ik ongeveer 3 maanden dienst in de batterij Hundius in Oostende.

In het voorjaar van 1943 heb ik het bezoek meegemaakt van admiraal von Dönitz in de batterij Salzwedel Neu. Mijn verplaatsing naar het landleger volgde op 26 november 1943. In Pilsen werd ik opgeleid tot radio-operator. Verder werd ik aan het Oostfront ingezet bij een Nachrichtengruppe (dit is een speciale groep die het nieuws verzorgt, het nieuws dat verstuurd en ontvangen wordt tussen de verschillende legergroepen). Later raakte ik aan het Westfront in de buurt van Aken. Aan het Oostfront werd ik gewond door een granaatsplinter. Ik werd verzorgd in een veldhospitaal nabij Lemberg. Dit was eigenlijk mijn redding,

want twee weken later werd mijn eenheid door de Russen uitgeroeid. Nabij Idar-Oberstein werd ik door de Amerikanen krijgsgevangen genomen. Ik verbleef in een kamp van 19 maart 1945 tot 28 mei 1946. Op 16 april 1945 werd ik in Cherbourg ingescheept naar Amerika. Daar moest ik werken in de staat Michigan bij de post en ook de interieurs van huizen schilderen. Op 28 mei 1946 werd ik teruggestuurd naar Frankrijk en mocht ik naar huis terugkeren. Tijdens mijn militaire dienst werd ik tweemaal bevorderd: Gefreiter (soldaat 1ste klas) op 1 augustus 1942 en Obergefreiter op 1 augustus 1943.

Johannes op bezoek in 2008 met Luc Dupon

ING

Rudi Rega

Kantoordirecteur

Kantoor Middelkerke: Oudstrijdersplein 15, 8430 Middelkerke

T 059 31 95 40 F 059 31 95 48

Kantoor Westende: Meeuwenlaan 24b, 8434 Westende

T 059 31 95 60 F 059 31 95 68

MARITIEME WANDELING MET GIDS- INCLUSIEF BOOTTOCHT (HAVEN + ZEE)

Marc Loy / Michel Seeger

Oostende is een havenstad op mensenmaat. De stad aan zee is de ankerplaats van vissersboten, vrachtgiganten, baggerschepen en luxejachten, alle op een boogscheut van elkaar.

Oostende is bijgevolg een uiterst geschikte locatie om met uw gezelschap te verkennen onder leiding van een ervaren gids, en dit zowel aan de wal als aan boord van een schip. *Rederij Franlis en gidsenkring Lange Nelle* ontwikkelden vanuit dit perspectief volgende zeewandeling.

Van bus tot boot

Afspraak met de gids aan de imposante driemaster 'Mercator', op enkele passen van de busparking. Op wandel langs dit achttiende-eeuwse gelijknamige handelsdok, nu jachthaven, komt u heel wat te weten over de memorabele maritieme geschiedenis van Oostende: over de kaperij en de Oostendse Compagnie met haar handelsvaart naar India en China, over de visserij en de illustere mailbootverbinding met Dover.

Ter hoogte van de Mercatorsluis verneemt u meer over het huidige museumschip, de

0.129 'Amandine', de laatste Oostendse IJslandvaarde. Vergezeld door het gekrijs van de meeuwen en het geloei van de sloophoorns wandelt de groep verder langs het Montgomerydok. Daar maakt u kennis met de kustvissersvloot, de scheepvaartpolitie en de redeboden. De gids vertelt u heel wat over de historische en actuele rol van Oostende en zijn haven binnen de mondiale scheepvaartwereld en het nautische gebeuren.

Daar is het Westerstaketsel al en de aanlegsteiger van de 'Franlis' waar de groep inscheept voor een haven- en zeetocht waarbij de gids al wat er dan te zien is, boeiend commentarieert, van A tot Z: van aanmeerbolder op de kaai tot zeeboei.

Aanmonsteren op Franlis

Nog voor het losgooien van de trossen geniet u al van de altijd wisselende trafiek in de havengeul: ferry's, vissersschepen, pleziervaartuigen en werkboden varen af en aan. Een fascinerend schouwspel door de gids vakkundig ingekleurd.

Van op voor- of achterdek heeft u vanaf nu ogen tekort om de activiteit op de kades en

de trafiek in de dokken gade te slaan. Door de begeleidende commentaar van de gids bent u meteen een pak nautische begrippen rijker. De bouw van de windmolensokkels, het lossen en laden van de ro-ro schepen, het aanmeermanoeuvre van een ferry, de rol van de vuurtoren, de activiteit in de controletoren....

Op volle zee leert u de vele boeien uit elkaar houden, bewondert u de koninklijke skyline van Oostende, vaart u tussen de verraderlijke zandbanken door en verneemt u meer over de drukste scheepvaartroute ter wereld voor onze kust waar u nu een bevoorrechte getuige van bent. De Noordzee vertelt een eeuwig verhaal.

Het fragment dat u vandaag hoort, neemt niemand u nog af.

Info + reservaties:
dispatching Lange Nelle via 059 80 73 81

of Franlis via 059 70 62 94.

Vaste vaarmomenten:

- mei, juni, september: weekendaanfeestdagen en schoolvakanties
- juli, augustus: dagelijks

PANAMASLUIZEN

Een Oostends verhaal

Marc Loy

Het ontwerp voor de nieuwe zeesluizen van het Panamakanaal groeide op een Oostendse tekenafel. Het design van deze toegangspoorten tot een van de belangrijkste slagaders van het mondiale maritieme vrachtverkeer laat zich tegen 2014 aflezen in het grootste zeesluizencomplex ter wereld.

Directeur José De Regge van het studie- en adviesbureau Technum dat sinds 10 jaar in het Jet Center zijn kantoren heeft, geeft tekst en uitleg.

In 1914 voer voor het eerst een schip door het 80 kilometer lange Panamakanaal. Sindsdien hoeven de schepen niet meer omheen Zuid-Amerika te varen om de oost- en westkust van de V.S. en Canada over zee te bereiken. Maar de bestaande sluisen aan de Stille en Atlantische Oceaan zijn te klein geworden om de alsmaar groter wordende (container)schepen te kunnen versassen. De huidige sluisen kunnen schepen aan van

maximaal 294 meter lengte en 32 meter breed. Schepen dus die maximaal 4.400 TEU-containers kunnen transporteren. De Autoridad del Canal de Panama (ACP) besefte dus al langer dat alleen de bouw van nieuwe grotere sluisen van hun kanaal weer een maritieme slagader konden maken van de alsmaar wereldwijd in aantal vaartuigen en omvang groeiende scheepstrafiek. En dan begint het verhaal aan de andere kant van de oceaan waar op de tekenafels van Technum in het Jet Center de grootste sluisen van de 21ste eeuw geboren worden. Als dochterbedrijf van Tractebel Suez is Technum een innoverend multidisciplinair studie- en adviesbureau dat haar klanten raad geeft bij het ontwikkelen van projecten op het vlak van transport, stedenbouw, gebouwen, havens en waterbouw. En die twee laatste disciplines zijn gehuisvest in het Jet Center. Daar startte ir. José De Regge precies 10 jaar geleden in een bescheiden kantoorje de maritieme poot van het enginee-

ringsbureau op. Vandaag weet de directeur zich omringd door een dynamische ploeg van 25 medewerkers. In 2002 vormde Technum samen met het Franse Coyne&Bellier-CNR het Consorcio Post Panamax (CPP) en maakte het een ontwerpstudie in opdracht van het ACP voor het nieuwe sluisencomplex. José De Regge: „Om de continuïteit van de scheepvaart te blijven verzekeren, zullen de bestaande sluisen operationeel blijven tijdens de bouw van de nieuwe sluisen. De toegang tot de nieuwe sluisen wordt een soort bypass-kanaal dat parallel aan het bestaande kanaal wordt aangelegd.”

Omdat er tussen de oceaan en het kanaal gemiddeld zowat 26 meter ‘overbrugd’ moet worden, koos Technum ook nu weer voor een drietrapslus. „Maar in tegenstelling met de puntdeuren van de oude sluis opteelden wij voor roldeuren”, zegt De Regge, die zich een aangespoelde Bredenaar mag noemen.

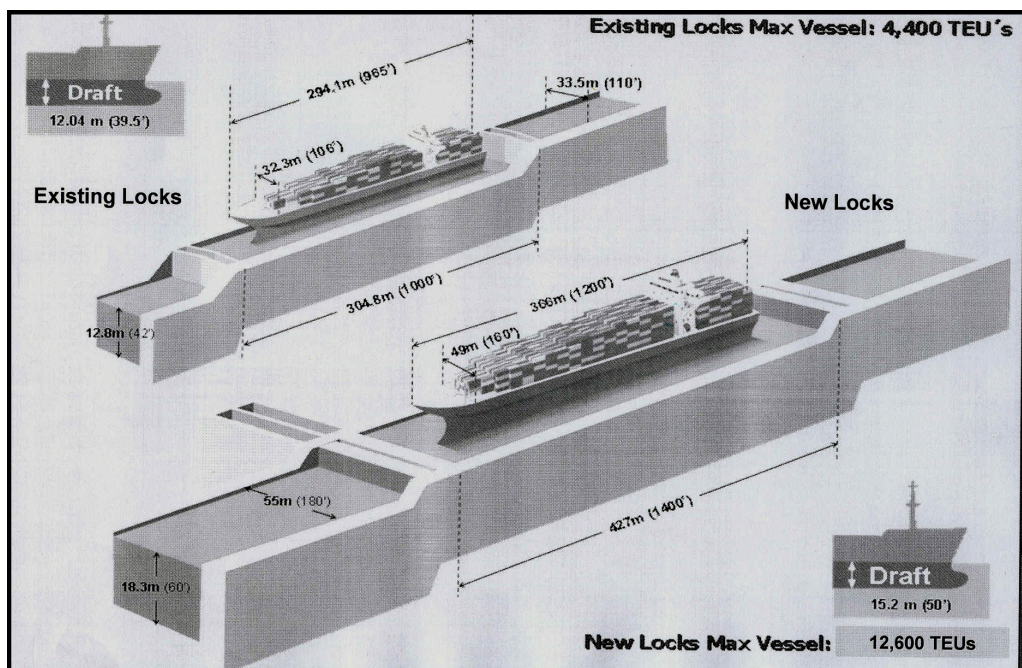
De nieuwe sluisen zullen meer dan 1500 meter lang worden, 55 meter breed en 18 meter diep.

„Zo zullen containerschepen met een maximale lengte van 385 meter en een breedte van 49 meter geschikt kunnen worden want iedere sluiskamer is 427 meter lang. Vandaag behoort die klasse schepen tot de grootste generatie containerschepen. Het zijn vaartuigen die meer dan 12.000 containers kunnen stouwen,” aldus de Technum-directeur. In de voorbije twee jaar verleende

Technum technische assistentie bij de verdere verfijning van het ontwerp. In de waterbouwkundige laboratoria van Borgerhout bij Antwerpen en in het Franse Lyon werden de toekomstige sluisen op schaalmodel nabgebouwd. „Daar kunnen we o.a. de krachten die door de stromingen veroorzaakt worden op het schip dat vastast wordt, meten. Die stromingen worden o.a. veroorzaakt doordat zoet en zout water zich met elkaar vermengen bij het versassen. In de spaarbekkens naast de sluis zullen we het zoetwater in een gesloten circuit volgens het principe van de communicerende vaten benutten om de schepen te versassen. Zo kunnen we de mix van zoet en zout water sterk reduceren en recupereren we telkens het water van de vorige versassing voor een volgende, zodat we ook het water in het Panamakanaal altijd op peil kunnen houden.”

De Pierre Vandamme-zeesluis in Zeebrugge en de Berendrechtsluis in Antwerpen bewijzen dat onze Vlaamse havenbouwers tot de wereldtop horen. „Een paar keer kregen we het ACP hier op bezoek en die studiereizen hadden alvast tot resultaat dat ze hebben ingezien dat ze hun systeem van locomotieven op de sluiskaai die de schepen bij het versassen assisteren beter kunnen vervangen door sleepboten zoals in onze sluisen en havens.”

„Momenteel maken de vier weerhouden aannemersconsortia die in aanmerking komen voor de bouw van de twee sluisencom-

plexen op basis van de studies van Technum een uitgewerkt ontwerp dat tegen december van dit jaar moet klaar zijn. Na het toewijzen van de opdracht door ACP krijgt de uitvoerende aannemer nog een jaar om zijn finale uitvoeringsontwerp op punt te zetten.

Ondertussen werd Technum ook door de opdrachtgever ACP aangeduid om als adviseur van de bouwheer op te treden tijdens de constructie van de sluisen.

Het is de bedoeling dat in 2014 als het Panamakanaal zijn eeuwfeest viert, de nieuwe sluisen ook in gebruik worden genomen. En het Vlaamse plaatje in dit Masterplan voor het Panamakanaal is helemaal ingevuld nu bedrijf Deme ook het belangrijke verdiepings- en verbredingswerken aan het kanaal mag uitvoeren.

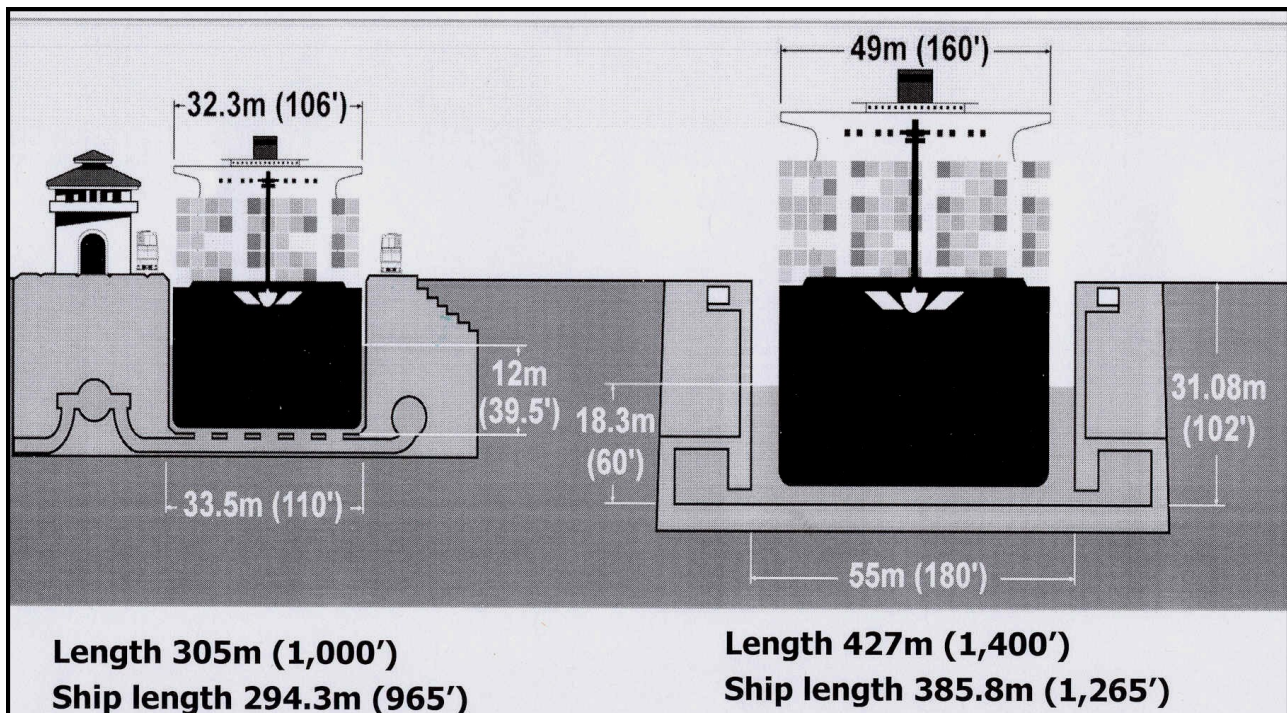
Dredging International sleepte op 31 maart van dit jaar al het contract in de wacht om het kilometerslange toegangskanaal aan de Pacificzijde uit te diepen en te verbreden.

En natuurlijk is Technum ook in eigen land op diverse domeinen actief.

Het bedrijf is prominent aanwezig bij de uitbouw van het windmolenpark op de

Thorntonbank en was lokaal in Oostende ook betrokken bij o.a. de aanleg van de parking onder het Monacoplein, de heraanleg van het Maria Hendrikapark, de parking onder de Albert I-Promenade en voor haar ontwerp van de NMBS-stationsomgeving sleepte ze een prestigieuze architectuurprijs in de wacht.

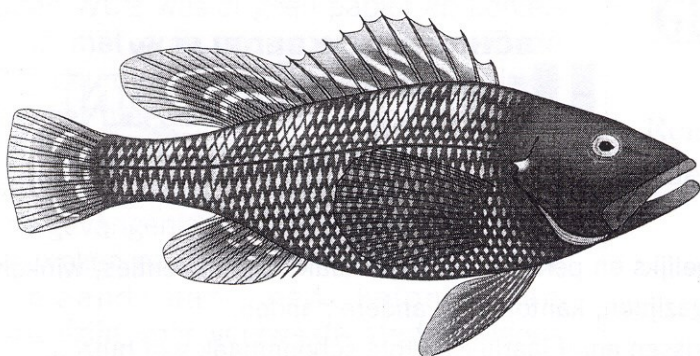
Helaas werd ooit de nieuwe Oostendse zee-sluis politiek al weer afgevoerd voor het eerste voorontwerp de tekentafel haalde.

ZEEVIS GROOT- EN KLEINHANDEL

***Van Haudt Patrick -
Van de Wynckel Christa***

Vismijn 107 - 8400 Oostende
Delphin Depuydtstraat 8 - 8470 Gistel
Tel. Vismijn (059) 32 19 95 - Fax (059) 33 19 95

OPENINGSUREN

Maandag - Dinsdag - Woensdag 8 - 16u

Donderdag: 8 - 13u

Vrijdag: 8 - 16u

Zaterdag: 8 - 13u

Zondag: Sluitingsdag

Op feestdagen open tot de middag

WAT EEN GIDS LEI(IJ)DEN KAN.

Marcel Leeuwerck

Vrijdag 16 mei 2008 om 17.00uur.

Die avond joeg de dispatching twee gidsen naar ons Fort Napoleon om het te bewandelen met een Nederlandse groep met de bizarre titel "Hans en Riam". Vermoedelijk schulde achter die ongewone dubbelnaam een bus met dagtrippers die tot leerrijke afsluiter van hun uitstap nog een laatste lesje geschiedenis aandurfd. Tot onze verrassing stond daar evenwel een bruidspaar. Hans in het zwart en Riam in het wit. Heel de vrienden- en verwantenkring fladderde vrolijk om het jonge stel heen. Alhoewel..... het rendez-vous bleek niet zeer punctueel, want op het moment van de afspraak liep via een sms'je een jobstijding binnen: het gezelschap lag dichtgesluid in een file nabij Nevele. De trouwpartij was immers voltrokken te Destelbergen en de gasten zakten pas af naar het Fort restaurant voor het bruiloftsmaal.

Wij, brave gidsen, mochten alzo eerst een half uurtje staan zandtrappelen en dan druppelden de genodigden eindelijk binnen. Niet allemaal ineens, want hier kwamen zij een Vlaams- Hollands huwelijk vieren. (diende het misschien tot symbolische aanzet van de geplande fusie Vlaanderen- Nederland zoals die onlangs werd geproclameerd door de beruchte politicus Geert Wolders, je weet wel, die rare kwast met zijn uitdagend geföhnd kapsel?) De stipte Hollanders arriveerden op voor-sprong, wellicht durfden zij zich wat roekelozere reppen over de snelweg. De Vlaamse helft volgde wat gezapiger, want zij hielden nauwkeurig rekening met die verraderlijke nestkastjes die onze wegbermen sieren. Per 9 gasten stond nu een gids paraat, wat een ongekende weelde! Onze klanten hadden zich beslist niet gierig getoond (en dat voor Hollanders!). Maar ja, men trouwt toch (normaal) maar één keer in het leven. Heel het gezelschap paradeerde vanzelfsprekend in ceremoniekledij, en daartegen stak de weekdaagse outfit van beide gidsen nogal schraal af. Wij verontschuldigde ons meteen en beloofden plechtig om bij een volgende gelegenheid in smoking te offici-

ëren.

Midden de bonte troep zweefde een welgevormde dame met diep onthullend décolleté en wij vreesden daar rond een specifiek probleem. Een ontstuijme niesbui in het kille fort kon wel eens de vestimentaire spitstechnologie van elastiekjes, pressions en haakjes doen begeven, en onze kring kan een "nipplegate" best missen. Wij namen dus gewetensvol de aanbevelingen uit onze opleiding ter harte en raadden de vrijgevochten dame discreet aan haar strapless Bataafse vormenrijkdom een laagje thermisch te isoleren.

Op stap nu met onze opgewekte bruiloftsgasten. Een bevallige jonge dame luisterde geboeid naar onze ernstige uitleg, maar ging bij iedere halte ter stond zitten. Was zij oververmoeid misschien? Neen, er hing iets veel sensationeler in de lucht! Zij bleek Himalayah hoogzwanger! Haar perfect sfeervormig buikje torste zij gratievol met beide handen. De plisseetjes van haar zwart rokje drapeerden zich daarover als een meridiaan rond een wereldbol. De verwachtingsvolle vader week niet van haar zijde en omringde haar met de liefste attenties, een paroxysme van echtelijke tederheid. De gidsen beleefden een verrassende primeur maar onze welvoeglijkheid belette ons om tactloos naar de voorziene datum van de bevalling te vissen. Daar had de nieuwsgierige baliedame van het Fort gelukkig voor gezorgd: het kwiek jong ding had haar laco-niek en zelfbewust bevestigd: "morgen". Oei, vreesden wij, het scheelt hier maar enkele uren meer! Hopelijk wacht de baby rustig zijn ultieme tijd af, want in zulke omstandigheden kunnen niet alle gidsen deskundig obstetrisch optreden. Onze opleiding bevatte wel waarschuwingen, aanbevelingen en oplossingen voor diverse onvoorziene voorvallen, maar daartussen ontbrak wel een stoomcursus vroedkunde.

Wij gingen daarom zeer delicaat te werk, vermeden bloederige beschrijvingen van veldslagen en belegeringen en sloegen in de caponnière de locatie over van het rudimentaire sanitair. Het jonge moedertje volgde

met de aandacht van een intellectuele blauwkous en daar voelden wij ons geveleid en tevreden mee. Zij verdiende beslist een complimentje ter bekroning van de rondleiding. Ik spitte dus bij het dankwoordje wat droge humor boven en suggereerde met een zalvende glimlach: “ zou het niet mooi zijn, moest u uw kindje Napoleon noemen?”

Het antwoord klonk kordaat: “ geen sprake van “. Ik verzachtte meteen mijn aanbeveling: “ welaan dan, misschien Louis of Victor, want alle Bonapartes heten nu zo “.

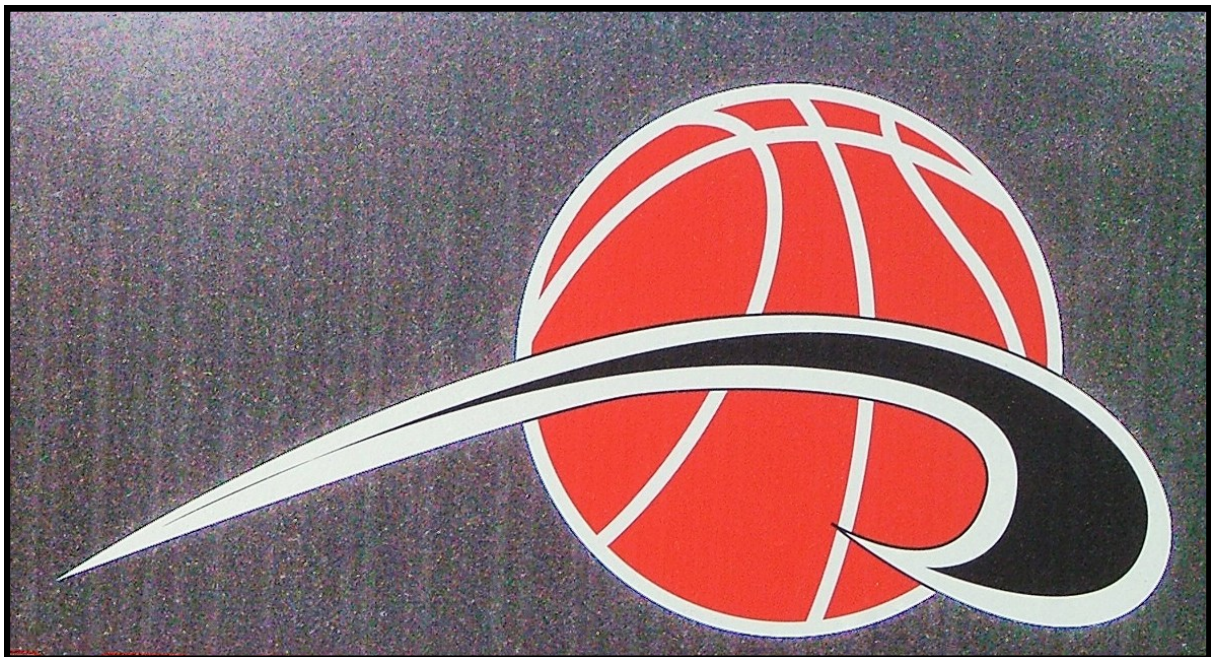
“Noch minder”, lachte zij hartelijk. Met de moed der wanhoop poogde ik nog mijn gezicht te redden en fluisterde: “ dat blijven toch edele voornamen? “.

Maar mijnheer, proestte zij: “ ik verwacht een meisje “.

Ach ja, een gids kan ook niet alles weten.

Industriezone 2
Zandvoordeschorredijkstraat, 14
8400 Oostende
T.059 70 71 23
F.059 80 45 79
print@lammaing.com
www.lammaing.com

UIT SYMPATHIE

Mijmeringen Caesar Gezelle

Editie en commentaar door Johan van Iseghem

Caesar Gezelle (1875-1939) leefde gebukt onder een verpletterende last: zijn familienaam, die van zijn oom Guido, met wie hij onophoudelijk vergeleken werd maar wiens talent hij niet deelde. In leper stelde hij eind 1927 en in de loop van 1928 een manuscript samen:

Mijmeringen. Het bestaat uit losse prozateksten: herinneringen, standpunten en reflecties. Enkele ervan verschenen in de lokale krant

Het Ypersche Volk, vaak in een afwijkende versie. Eigenlijk ambieerde hij een uitgave in boekvorm, maar zo ver is het nooit gekomen.

Wij maken kennis met de psychologie en de opvattingen van deze merkwaardige auteur. Hij zet zich af tegen modernistische stromingen in de kunst. Het Nederlands slaat hij vaak hoger aan dan de Vlaamse taalvariant. Hij relativiseert het belang van bepaalde Vlaamse kunstenaars - al speelt frustratie daarbij een rol. Hij heeft een flink stuk van de wereld gezien en beseft, meer dan sommige tijdgenoten, tot wat voor zielige toestanden het nationalisme kan leiden. Wij leren nieuwe biografische details kennen: o.a. over zijn jeugd, zijn moeizame studies te Leuven, zijn verblijf te Versailles tijdens de eerste wereldoorlog, de receptie van zijn werk, de pijnlijke verhouding met zijn neef Stijn Streuvels en wrijvingen met de familie Gezelle in het algemeen.

We maken kennis met het normensysteem, de visie op literatuur en cultuur en de vaak aparte legitimering van artistieke voorkeur in sommige katholieke milieus tijdens het interbellum. De auteur weidt uit over aspecten van devotie en volksgebruik, wat ook heel wat aanknopingspunten oplevert voor heem- en volkskunde.

Johan van Iseghem is hoogleraar Moderne Nederlandse Literatuur aan de KU Leuven (Campus Kortrijk). Zijn proefschrift *Guido Gezelles Vlaemsche Dichtoefeningen' (1858). Een benadering van de dichter en het werk* werd in 1993 door de Koninklijke Academie voor Nederlandse Taal- en Letterkunde bekroond en uitgegeven. Hij schreef een *Kroniek van de jonge Gezelle* (1993) en verzorgde de samenstelling en redactie van de tentoonstellingscatalogi *Guido Gezelle. Tien reken en een toovertik* (Brugge, 1999) en *'t Is al zoo van buiten, 't is al zoo van bin'* (Kortrijk, 1999). Naast diverse tijdschriftartikels over Guido Gezelle en andere auteurs, publiceerde hij twee bijdragen over Caesar Gezelle: "Mijmeringen. Een onbekend manuscript van Caesar Gezelle",

in: *Verslagen en Mededelingen van de Koninklijke Academie voor Nederlandse Taal- en Letterkunde*, 116 (2006) 3, p. 419-488; en "Voor altijd vergaan in 't ijle van de wind". Stijn Streuvels, Caesar Gezelle en de familie Gezelle', in: M. De Smedt (red.). *'Wie heet er u te slijten?'* *Over De vlaschaard van Stijn Streuvels. Jaarboek XII- 2006 van het Stijn Streuvelsgenootschap*. Tiel: Lannoo, 2007, p. 187-228 en p. 326-332.

BESTELLEN

Het boek verschijnt in januari 2009

240 p.

ISBN 978-90-72474-76-6

Het boek kan besteld worden:

- via de boekhandel of

- via de gidsenkring 0497/459.483

Voorintekenen kan tot 1 december 2008

Voorintekenprijs 14€ (exl. verzendingskost)

Na verschijnen 20€ (exl. verzendingskost)

Uit Sympathie

N.V. FIRE TECHNICS

S.A.

Brandweermaterieel

Ladderwagens

Ziekenwagens

**Steenbakkerijstraat, 1
8450 Bredene**

Tel. 059 / 34 03 40

Fax 059 / 34 03 41

e-mail: info@firetechnics.be